INFORMÁTOR

ČESKÁ SPOLEČNOST PRO VÝZKUM A VYUŽITÍ JÍLŮ

Česká společnost pro výzkum a využití jílů (ČSVVJ), ustavená v roce 1998, sdružuje zájemce a stimuluje teoretický i aplikovaný výzkum, vzdělávání a mezinárodní styky v oblasti argilologie. ČSVVJ je pokračováním „Československé národní jílové skupiny“, která byla založena v Československu v roce 1963.

Číslo 53–54 **Prosinec 2014**

SLOVO EDITORA

Vážení čtenáři,

letos dostáváte pouze jedno číslo Informátora, které vydáváme jako dvojčíslo. Omlouváme se za chvilkovou nečinnost, ale členové Společnosti, hlavně Ti z výboru, oddechovali po náročném období pořádání různých akcí, především středoevropské konference.

V současné době jsme uspořádali podzimní seminář (viz níže) a připravujeme na květen jarní seminář do Prahy se dvěma až třemi přednáškami. Prozatím jsou domluveny následující přednášky: Zdeněk Klika „Kvantitativní minerální analýza hornin – Kritické hodnocení“ a Jonáš Tokarský „Ghassoul – charakterizace a použití marockého jílu“. Jarní Informátor by měl vyjít v pravidelném květnovém termínu.

Pomalu začínáme přemýšlet o zorganizování další, v pořadí již XX. národní jílové konference, kterou bychom chtěli pořádat v Kutné Hoře v prvním týdnu září 2015. Jakmile budeme znát konkrétnější informace, budou vyvěšeny na webových stránkách a budou otištěny v jarním čísle Informátora. Rovněž ve spolupráci s ITC Travel & Conference požádáme o organizaci Euroclay 2019 v Praze.

Takže bychom měli pokračovat v naší činnosti v obvyklém tempu a režimu.

Zároveň Vás konkrétně (dotaz půjde na určitou kontaktní osobu) oslovíme o informace z Vašich organizací, kde nějakým způsobem pracujete s jílovou hmotou, ať už prakticky či teoreticky. Na poslední dotazník se nám, bohužel, téměř nikdo neozval. Chtěli bychom opět zveřejňovat, jak se daří výzkumu a využití jílové hmoty u nás.

Upozorňuji všechny, kdo by chtěli přispět do dalšího čísla, na **uzávěrku jarního čísla, která je 10. 4. 2015**.

Všechna dosud vyšlá čísla a další informace jsou na webových stránkách Společnosti na adrese: ***www.czechclaygroup.cz***.

Tak jako každý rok přeji všem našim čtenářům hezké, radostné a klidné svátky vánoční a mnoho zdraví a úspěchů v soukromí i zaměstnání v roce 2015.

Martin Šťastný, editor
Rozvojová 269
165 00 Praha 6
tel.: 233087233
e-mail: stastny@gli.cas.cz,
stastny.cm@seznam.cz

PODZIMNÍ SEMINÁŘ

Ve čtvrtek dne 27. 11. 2014 v 11,30 hod. se konal v posluchárně KCHFO v budově Matematicko-fyzikální fakulty UK, Ke Karlovu 3, 121 16 Praha 2, podzimní seminář:

doc. RNDr. Juraj Bujdák, DrSc.
Hybridné systémy organických farbív a ílových minerálov: Zaujímavé javy a možné aplikácie.

Přednášku Vám ve formě tezí přineseme v jarním čísle Informátora, zatím přikládáme alespoň fotografii ze semináře.

Obr. 1 Doc. J. Bujdák a předseda Společnosti M. Pospíšil na podzimním semináři

SEDMÁ MEZINÁRODNÍ STŘEDOEVROPSKÁ JÍLOVÁ KONFERENCE (MECC14)

16.–19. 9. 2014, Drážďany, Německo

Sedmá středoevropská jílová konference byla organizována DTTG („Deutsche Ton- und Tonmineralgruppe“, německou, švýcarskou, rakouskou jílovou společností) ve městě Radebeul nedaleko Drážďan. Na velmi pěkně zorganizované konferenci se rovněž podílela firma Conventus, zajišťující administrativu celé akce. Radebeul byl vybrán pro blízkost centra Drážďan a díky vhodnému konferenčnímu centru v Radison Blue Parkhotelu, ve kterém většina účastníků rovněž byla ubytována. Na velmi kvalitní úrovni byla i vědecká část konference, na které se podílelo 274 účastníků v podstatě z celého světa (38 zemí). Ukazuje se, že myšlenka pořádání společných konferencí ve středoevropském prostoru je správná a MECC jsou vhodným místem pro setkávání členů jednotlivých středoevropských a německy mluvících jílových skupin a nejen jich. Velkou výhodou konference je, že stále nechává velký prostor pro prezentaci práce studentů (59 studentských příspěvků) a tito jsou podporováni jednak cenami pro nejlepší poster, nejlepší přednášku, tak i rozumnou cenou konferenčního poplatku. Je to mimořádná příležitost získat velmi dobré kontakty na výborná světová pracoviště.

Na konferenci bylo předneseno 5 plenárních přednášek, 6 klíčových, 129 krátkých sdělení a 90 posterů odborníky z celého světa. Tematicky byla konference velmi pestrá a týkala se zhruba těchto témat: jíly v geotechnickém inženýrství, jíly při produkci uhlovodíků, uskladnění CO_2, využití pro likvidaci radioaktivního odpadu, průmyslové aplikace, mineralogie půd, krystalografie, diageneze, povrchové vlastnosti jílových minerálů a nové možnosti analytických metod.

DTTG poprvé udělila cenu Gerharda Lagalyho (Gerhard Lagaly Award) za mimořádný přínos ve výzkumu v jílové vědě. Prvním oceněným byl doc. RNDr. Juraj Bujdák, DrSc. z Komenského univerzity v Bratislavě a Slovenské akademie věd. Doc. Bujdák přednesl plenární přednášku na téma interakcí mezi organickými barvivy a jílovými minerály. Je nám velkou ctí, že doc. Bujdák přednesl rovněž příspěvek na podzimním semináři jílové společnosti.

Plenární přednášky:

F. Nieto García (Universidad de Granada-CSIC, Departamento de Mineralogía y Petrologia and IACT, Granada, Spain): *The physical meaning of clay mineral indices and reaction progress in pelitic rocks,*

B. Sakharov (Geological Institute, Russian Academy of Science, Moscow, Russian Federation): *Simulation of XRD patterns of clay mineral defective structures*,

J. Bujdák (Faculty of Natural Sciences, Comenius University, Dept. of Physical and Theoretical Chemistry, Bratislava, Slovakia and Institute of Inorganic Chemistry, Slovak Academy of Sciences, Bratislava, Slovakia): *Hybrids based on organic dyes and smectites – fundamentals and potential applications,*

S. Hillier (The James Hutton Institute, Aberdeen, United Kingdom): *“Vermiculite” – What a mixture!,*

M. Wilkinson (The University of Edinburgh, Grant Institute, Edinburgh, United Kingdom): *What do experiments tell us about the rate of reaction in the real world.*

V rámci konference byly zorganizovány 4 fakultativní výlety. Prof. Albert Gilg vedl třídenní exkurzi z Mnichova do Radebeoulu a zpět se zastávkami na depozitech jílů, kaolinitů a bentonitů v Bavarii. Další jednodenní exkurze byly zaměřeny na kaolinitová a jílová depozita v oblasti Meissenu, jílovému a kaolinitovému průmyslu v Lusatii a poslední na pamětihodnosti mineralogie a dolování ve Freibergu/Saxony. Závěrečná konferenční večeře byla zorganizována v opravené historické skladovací budově místního nádraží.

Příští, 8. středoevropská jílová konference se uskuteční ve Slovenské republice v Košicích v termínu 4.–8. 7. 2016. Na tuto další společnou konferenci středoevropských jílových skupin Vás za Českou společnost pro výzkum a využití jílů srdečně zveme; více informací získáte na stránkách www.czechclaygroup.cz, kde je vyvěšen první cirkulář.

Miroslav Pospíšil

IWLM2014 – V. INTERNATIONAL WORKSHOP ON LAYERED MATERIALS

27.–29. 8. 2014, Mulhouse, Francie

5. mezinárodní workshop vrstevnatých materiálů byl pořádán Jocelyne Brendlé a Pierrem Rabu na Universitě Haute Alsace v Mulhouse. Workshop je pokračováním série s dvouletou periodou dříve uskutečněných workshopů na univerzitách v Itálii, Německu a v Brazílii. 6. pokračování se uskuteční v České republice, v Kutné Hoře od 5. září do 9. září 2016 (http://www.jh-inst.cas.cz/workshop2016/).

Workshop v Mulhouse byl zaměřen na různé typy vrstevnatých materiálů, chemii a strukturu se zaměřením na co největší technologický přínos a vylepšování vlastností. Téma „*From the bulk to nanosheets*“ bylo rozděleno na čtyři následující oblasti: vývoj vrstevnatých materiálů, popis a modelování, funkční materiály a aplikace. Bylo předneseno 5 plenárních přednášek, 32 ústních sdělení a 31 posterů. Česká republika měla mezi účastníky velké zastoupení. Konferenční večeře byla pořádána ve vlakovém muzeu v Mulhouse a toto netradiční interaktivní muzeum lze k návštěvě jen vřele doporučit.

Obr. 1 Vlakové muzeum v Mulhouse

Názvy plenárních přednášek:

Vera R. Leopoldo Constantino (Institut de Instituto de Química, University of São Paulo, Brazil): *Functional Nanostructures based on Layered Double Hydroxides for biomedical applications*

Bilge Yilmaz (BASF, Iselin, USA): *Layered Materials: The Versatile Building Blocks*

Jonathan N. Coleman, (Trinity College Dublin, Ireland): *Liquid exfoliation of 2D materials: From scale up to applications*

Jiří Čejka (J. Heyrovský Institute of Physical Chemistry, Prague, Czech Republic): *Two-dimensional zeolitic materials – synthesis, properties, challenges*

Na příští workshop Vás za Českou společnost pro výzkum a využití jílů srdečně zveme; více informací získáte na stránkách www.czechclaygroup.cz, v sekci konference, kde je vyvěšen první cirkulář. Vzhledem k dostupnosti mohu účast v roce 2016 vřele doporučit.

Miroslav Pospíšil

FORUM PRO NERUDY 2014

Jako každý rok se i tento, od 20. do 22. 5. 2014, konalo Forum pro nerudy, tentokrát v okolí Zábřehu na Moravě, respektive na území zábřežské pahorkatiny, severní části Drahanské vrchoviny a v hornomoravském úvalu. Letošní ročník byl již 56. v pořadí. Na programu bylo mnoho zajímavého jako každým rokem.

První den jsme se, po pro některé trochu dobrodružném, „naloďování“ do vlaku, sjeli nedaleko vlakového nádraží v Olomouci. Cesta uběhla rychle a vesele. JLV, a.s. nabízely široký sortiment gastronomických překvapení na míru pro každého. Ti, co přijeli osobními vozy, byli samozřejmě velmi ochuzeni o tento zážitek.

Naše letošní setkání jsme zahájili lokalitou Unčovice – Náklo, kde probíhá těžba štěrkopísku (CEMEX Sand, k.s.), pleistocénních sedimentů z nivních, akumulačních teras řeky Moravy (obr. 1). Těžba probíhá na okraji západní části vzniklého jezera z vody, z hloubky až 25 m. Surovina se zpracovává v nedaleké úpravně. Ve východní části se nacházejí pláže využívané k rekreaci.

Obr. 1 Lokalita Unčovice-Náklo, těžba štěrkopísků

Na oběd jsme se přesunuli do proslulých Loštic, kde jsme si nenechali ujít ochutnávku místního produktu – světoznámých loštických (olomouckých) tvarůžků. Zejména v místní tvarůžkové cukrárně. Po obědě následovala kulturní část prvního dne – návštěva hradu Bouzov.

Obr. 2 Hrad Bouzov

Bouzov (pův. Búzov, majitelem byl Búz z Búzova) byl založen na počátku 14. stol. Pravděpodobně se zde narodil Jiří Poděbradský. Rozsáhlejších úprav se hrad dočkal na přelomu 16.–17. stol. (rod Oppersdorfů). Po neúspěšném pokusu Švédů o jeho dobytí v r. 1643 a zakoupení hradu řádem německých rytířů, však hrad chátral, až byl na

konci 19. stol. skoro ruinou. Až arcivévoda Evžen Habsburský se velmi zdařile zasloužil o jeho rekonstrukci. Během 2. světové války „panoval“ na hradě Himmler a po jejím konci přešel hrad do vlastnictví státu. Je jedním z nejnavštěvovanějších hradů a v oblibě ho mají zejména pohádkoví filmaři.

Po kulturním zpestření jsme pokračovali v geologickém poznávání okolí Zábřehu lokalitou Račice (MALETÍNSKÝ PÍSKOVEC, s.r.o.).

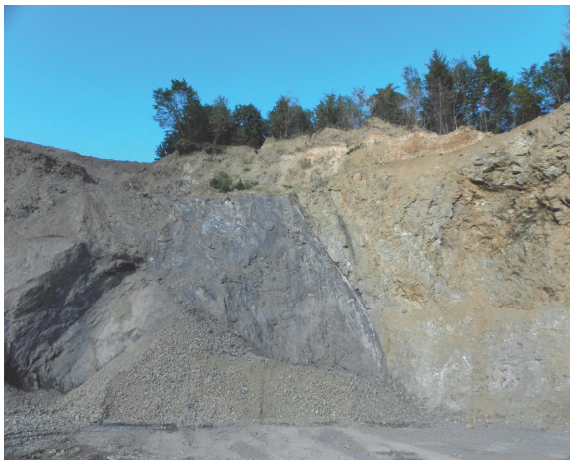

Obr.3 Lokalita Zábřeh-Račice

Těženou surovinou je zde stavební kámen, konkrétně biotická rula (px-bio pararula) zábřežské série. Na ložisku je zastižena i poloha silně grafitických, mylonitizovaných fylitů. Po této exkurzi jsme byli většinově ubytováni v penzionu v Růžovém údolí, kde jsme povečeřeli a byli jsme seznámeni s knihou pana doc. Jaroslava Skácela – „Maroko očima geologa“. Pak jsme se již věnovali volné zábavě.

Druhý den ráno jsme čile vstali a vydali se vstříc dalším lokalitám a místním zajímavostem. Jako první nás čekala přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně (ČEZ).

Obr. 4 Elektrárna Dlouhé stráně

Je to nejvýkonnější vodní elektrárna v České republice (2 × 325 MW). Hlavním úkolem je zabezpečit stabilitu elektrizační soustavy. Nádrže mají výškový rozdíl 510,7 m. Z důvodu umístění v chráněné krajinné oblasti je celý provoz umístěn v podzemí a je řízen z Centrálního dispečinku v Praze. Po vnitřním průzkumu, jsme se byli podívat i na venkovní nádrž. Po této spíše větrné než vodní návštěvě, jsme popojeli na oběd do Koutu nad Desnou.

Po obědě jsme se rozdělili na dvě skupinky. První skupinka pokračovala lokalitou Sobotín – Vernířovice, starými důlními díly, jejichž historie je spojena s těžbou železné rudy (páskované Fe-rudy). Druhá skupinka popojela do nedalekých Velkých Losin, kde jsme někteří navštívili muzeum papíru či zámek.

Obr. 5 Muzeum papír – Velké Losiny

Následovalo dlouhé očekávání odstřelu v lomu Račice, načež byl odpolední program završen návštěvou lomů v Bludově – první byl lom s tzv. bludovitem (erlán – wollastonit, vesuvián, granát-hessonit, epidot).

Obr. 6 Lokalita Bludov s bludovitem

Tato hornina vypadá zprvu dosti nevábně, ale po vybroušení a vyleštění působí již velmi esteticky (Bludovit s.r.o.). Druhou zastávkou byl lom s tzv. šumperskou žulou (rezidum žuly), používanou na písek na maltu, na údržbu cest apod. Je zde možné pozorovat i tzv. kulovitou odlučnost žuly.

Obr. 7 Lokalita Bludov – šumperská žula

Po návratu do Růžového údolí jsme tentokrát společensky večeřeli a celonočně rokovali na terase u grilování.

Poslední den jsme zajeli opět k Lošticím, tentokrát na místo s poněkud tvrdší nabídkou s nepravidelnou odlučností ... Na Kozím Vrchu se totiž těží moravská droba (KAMENOLOMY ČR, s.r.o.) s vložkami slepenců, prachovců a břidlic. Těžba zde probíhá od první čtvrtiny 20. století, od západu k východu, dobývka probíhá momentálně ve čtyřech těžebních etážích, pomocí trhacích prací velkého rozsahu. Ložisko je součástí kulmu drahanské vysočiny (moravskoslezské paleozoikum), je spodnokarbonského stáří (myslejovické souvsrtví). Základní hmota je slabě silicifikovaná, hornina je slabě metamorfovaná. Hlavním produktem je drcené kamenivo.

Obr. 8 Lokalita Loštice, lom Kozí vrch

Další zastávkou byl Měrotín – Skalka s vápencovým jámovým lomem (Vápenka Vitoul s.r.o. Mladeč).

Obr. 9 Lokalita Měrotín-Skalka

Ložisko je tvořeno devonskými vápenci a je součástí konicko-mladečského devonského pruhu. Převažujícím typem je masivní až deskovitý vápenec, světlešedé až šedomodré barvy, místy s nevýraznou laminací. Ložisko má složitou vrásovo-zlomovou tektoniku s četnými přesmyky a několika puklinovými systémy. I zde jsme se stali pozorovateli odstřelu a získali jsme tím i podařenou společnou fotografii s tímto mžikem oka za zády. Následoval velkolepý oběd v místní provozovně.

Po obědě jsme ještě jednou navštívili Loštice pro dostatečné zásobení se místní pochoutkou, pak jsme se již rozloučili s některými účastníky, kteří měli před sebou delší vzdálenosti, a vyrazili jsme za poslední lokalitou letošního Fora pro nerudy. Tou byla obrovská stěna komplexu vitošovských vápenců (VÁPENKA VITOŠOV, s.r.o. Vitošovský vápenec), které jsou tvořeny převážně mikritovými, jemně krystalickými, laminárně barevně páskovanými vápenci (grafit, Fe) s podložními zelenými břidlicemi (součást obalové jednotky desenské klenby, rohelská skupina). Stáří vápenců z Vitošova je střednodevonské, zelených břidlic pak

Obr.10 Lokalita vápenců Vitošov

středno až spodnodevonské. Vápence vznikly sedimentárně v mořském prostředí s intenzivním prouděním vody a nevhodnými podmínkami pro tvorbu zvýšené salinity a primární dolomitizace. Častá je i výplň krasových dutin. Začátek průmyslové výroby vápna spadá už do roku 1872.

Po naložení několika zatěžujících vzorků s prvky zkrasovění, jsme se rozloučili s letošním Forem pro nerudy a po návratu na původní místo setkání jsme se vydali vlakem zpět do Prahy. Už se ale všichni jistě těšíme na to následující, které se bude konat v Polsku.

Ze vzpomínek, fotek a exkurzního průvodce sepsala
Jana Schweigstillová

PEDOLOGICKÉ DNY 2014

Konference slovenských a českých pedologů na téma „Ekosystémové zložky pôd v poľnohospodárskej a lesnej krajine“ probíhalo 9.–11. září ve Skalici na Slovensku. Nad jednáním převzali osobní záštitu Ľ. Jahnátek, ministr pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky a M. Jurečka, ministr zemědělství České republiky. Za účasti 130 pedologů byla konference zahájena vystoupením primátora města Skalica S. Chovance. Přehled přednášek jednotlivých sekcí je uveden níže.

Sekce: EKOSYSTÉMOVÉ SLUŽBY PRE UDRŽATEĽNÝ MANAŽMENT PÔD

J. Sobocká: Výzvy a možnosti uplatnenia udržateľného manažmentu pôd na Slovensku
J. Hraško: Trvalo udržateľný rozvoj – ilúzie a realita
Š. Buday, Gabriela Grausová: Analýza vývoja trhových cien pôdy a ich komparácia s úradnými cenami vo vybraných regiónoch Slovenska
M. Sviček: Spustnuté poľnohospodárske pôdy – biele plochy vo vzťahu k Registru poľnohospodárskych blokov „LPIS“
R. Kanianska: Hodnotenie produkčných služieb agroekosystémov vo vzťahu k produkčnému potenciálu pôd
R. Vácha, M. Sáňka, I. auptman, M. Zimová, J. Čechmánková: Česká legislativa o ochraně půdy – novelizace, stanovení limitních hodnot rizikových prvků a persistentních polutantů
B. Ilavská: Ochrana poľnohospodárskej pôdy ako prejav vyspelosti a kultúrnosti štátu
P. Bezák: Nový legislatívny rámec ochrany poľnohospodárskej pôdy SR
P. Pavlenda, J. Capuliak: Stav a zmeny pôdnych vlastností na plochách intenzívneho monitoringu lesov
L. Borůvka, M. Sáňka, V. Šrámek, J. Čechmánková, R. Vašák, V. Tejnecký, K. Němeček: Hodnocení prostorového rozložení potenciálně rizikových prvků v lesních půdách České republiky
J. Kobza: Aktuálny stav a vývoj vlastností poľnohospodárskych pôd Slovenska vo vzťahu k ich ochrane a ďalšiemu využívaniu
B. Houšková: Súčasné poznatky o zvyšovaní povedomia o pôde
Š. Žák, K. Hrčková, R. Hašana, R. Bušo: Porovnanie vplyvu počasia na pôdnu vlahu a produkciu sušiny plodín
M. Madaras, M. Koubová, M. Smatanová, M. Kulhánek: Pôda – nevyčerpateľná zásoba draslíka? Stav, prístupnosť a trendy najhojnejšieho pôdneho makroprvku pri jeho obmedzenej aplikácii
M. Sáňka: Zkušenosti z řešení projektu SONDAR CZ

Sekce: VLASTNOSTI PÔD PRE EKOSYSTÉMOVÉ SLUŽBY

B. Šarapatka, V. Chmelík, I. H. Tuf: Vliv erozních procesů na vybrané skupiny půdních živočichů
J. Podhrázská, J. Kučera: Problematika větrné eroze v podmínkách České republiky
B. Juráni, M. Cvoliga: Význam skeletnatých pôd
J. Vopravil, T. Khel, L. Havelková: Nové možnosti terénního hodnocení vodní a větrné eroze na VÚMOP v.v.i.
V. Hybler, L. Menšík, J. Kulhavý, A. Prax: Voda v lužním lese pomoravské nivy
D. Kotorová, B. Šoltysová, L. Kováč, J. Jakubová, P. Balla: Vplyv napustenia poldra Beša na zmeny vlastností pôdy
E. Tobiášová: Množstvo a stabilita uhlíka po roku inkubácie rôznych pozberových zvyškov
G. Barančíková, R. Skalský, J. Makovníková, J. Halas, Š. Koco, H. Tingyu: Modelovanie ako nástroj pre podporu efektívneho hospodárenia s organickým uhlíkom v pôdach
E. Kriaková, M. Homolák, V. Pichler, E. Gömöryová, J. Bebej: Pôdny organický uhlík a jeho zásoby na území NP Muránska planina – Kľak 1409 m n. m. v závislosti od geologického podložia (komparácia vybraných pôdnych vlastností)
L. Menšík, E. Sáňková, J. Kulhavý: Půdní organická hmota ve smíšených lesních porostech v centrální části Drahanské vrchoviny – význam pro ekosystémovou složku půdy

Sekce: ŠPECIFICKÉ VLASTNOSTI PÔD PRE EKOSYSTÉMOVÉ SLUŽBY

J. Čurlík, M. Kolesár: Geochemická zonálnosť pôd v Podunajskej nížine vo svetle očakávaných klimatických zmien
J. Bebej, M. Homolák, J. Gregor: Dynamika geochemických procesov v okolí ciest preferovaného prúdenia vody v pôde (PP) pri aplikácii farbiva Brillant Blue (BB)
P. Pišút, J. Procházka, T. Čejka, V. Smolková: Pamäť lúčnej pôdy (na príklade aluviálnej pôdy zo Žitného ostrova, Slovensko)
J. Jandák, V. Hybler, V. Vlček, Ľ. Pospíšilová: Vliv půdních kondicionérů na chemismus regozemě arenické
R. Kodešová, M. Kočárek, A. Klement, O. Golovko, R. Grabic, Miroslav Fér, A. Nikodem, O. Jakšík: Adsorpce vybraných léčiv v reprezentativních půdách ČR
V. Tejnecký, M. Šlechtová, A. Tomková, D. Říhová, O. Šebek, J. Houška, O. Drábek: Vliv vegetačního porostu na zastoupení nízkomolekulárních organických kyselin v lesních půdách
A. Hrabovský, P. Dlapa, I. Kraus, L. Zima: Porovnanie vlastností vinohradníckych pôd západného Slovenska

T. Faragó, K. Peťková, Ľ. Jurkovič: Štúdium mobilizácie arzénu z technozeme iniciálnej s obsahom elektrárenského popola v dynamickom režime (lokalita Zemianske Kostoľany)

I. Šimkovic: Štúdium ílovej frakcie vybraných pôd Slovenska pomocou infračervenej spektroskopie s Fourierovou transformáciou (FTIR)

V průběhu odborné části jednání zaznělo 33 přednášek ve třech sekcích a bylo prezentováno 47 posterů. Součástí konference byl rovněž společenský večer a prohlídka historické části města Skalica. Závěrečný den jednání patřil exkurzi skládající se z kulturně-historické a odborné části. Charakter půdního pokryvu mezi městy Holíč a Gbely nacházejícími se na styku Borskej nížiny a Chvojnickej pahorkatiny byl prezentován 3 půdními profily. Největší pozornost upoutala smonice modální, která je ojediněle zastoupena v půdním fondu jak Slovenské, tak České republiky.

Podrobné informace o konferenci lze nalézt na http://www.pedologia.sk/podoznalecke-dni-2014

Obr. 1 Smonice modální, orná půda, foto – A. Žigová

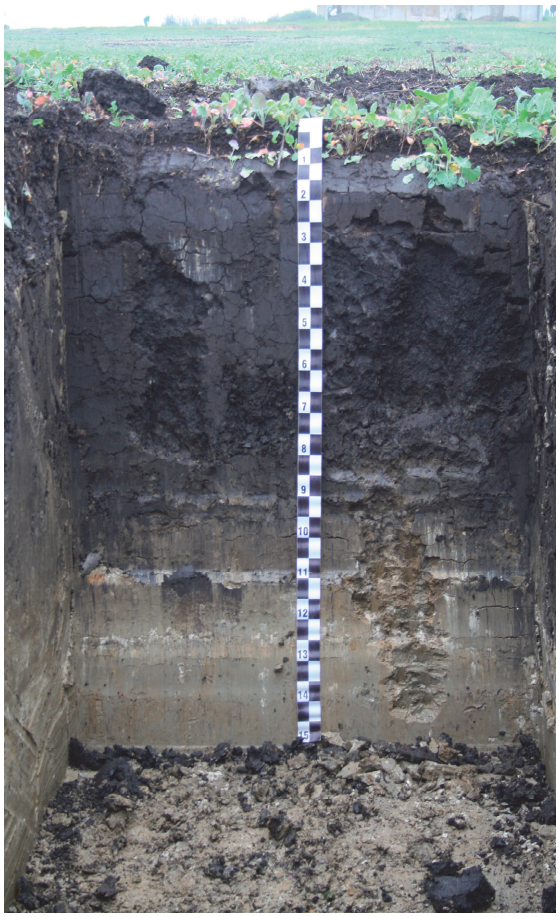

Anna Žigová
Geologický ústav AV ČR, v. v. i., Rozvojová 269, 165 00 Praha 6 - Lysolaje, zigova@gli.cas.cz

ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY NA ROK 2014

Vážení přátelé,
obracíme se na Vás se žádostí o zaplacení členského poplatku na další rok, tedy rok 2015.
Výše poplatku na rok 2015 zůstává na stejné výši:
roční poplatek pro řádného člena – *300,– Kč*
roční poplatek pro důchodce – *150,– Kč*
roční poplatek pro studenta – *150,– Kč*
roční poplatek za kolektivní členství organizace – *1.500,– Kč*

Žádáme Vás o včasné zaslání částky na přiložené složence, popř. bankovním převodem na účet Společnosti u ***Fio banky a.s., číslo nového účtu je 2600344578/2010.***

V případě, že jste neuhradili poplatek za rok 2014, bude na složence připočten v původní výši. Dle stanov, bodu 4 je uvedeno, že „Členství zaniká neplacením členských příspěvků“, kdo tedy nepošle členský příspěvek, nechce již být dále členem společnosti. Proto členům s nezaplaceným poplatkem za rok 2013 a méně, bude jejich členství ukončeno k 31. 12. roku posledního poplatku. O tomto rozhodnutí budou informováni dopisem.

Jednotlivá čísla Informátoru je možné si stáhnout z našich internetových stránek www.czechclaygroup.cz

Martin Šťastný

KNIHY A ČASOPISY

Bergaya F., Lagaly G. (2013)**: Handbook of Clay Science, Volume 5, Second edition**. 1752 stran, Elsevier, ISBN-13: 978-0080993645
ISBN-10: 0080993648.

První vydání knížky **Handbook of Clay Science** bylo publikováno v roce 2006. Shromáždilo mnoho dat o jílové hmotě z různých aspektů. Mělo velký rozsah od základních struktur (včetně textur) až po vlastnosti jílů a jílových minerálů, věnovalo se jejich vlivu na životní prostředí, zdraví a využití v průmyslových aplikacích, zabývalo se jejich analýzou a charakterizací moderní přístrojové techniky. První vydání se věnovalo i interakcím jíl-mikrob, podvojným vrstevnatým hydroxidům, zeolitům, vzniku jílových minerálů, stejně jako historii a výuce v oblasti argilologie. Druhé vydání (tentokrát jen od dvou editorů – Bergaya a Lagaly) je rozšířeno o nová data získaná za uplynulých 6 let a přidává některé důležité informace tak, aby se stalo nejkomplexnějším a nejrozsáhlejším dílem, které pokrývá jílovou vědu v celém svém rozsahu na jednom místě v anglickém jazyce. Druhé vydání vyšlo ve třech rozdílných přebalech (dva z nich viz obr.)

Obsah kompendia:

Part A Fundamentals

Ch. 1. General Introduction: Clays, Clay Minerals, and Clay Science
Ch. 2. Structures and Mineralogy of Clay Minerals
Ch. 3. Genesis of Clay Minerals

Ch. 4. Radiation Effects on Clay Minerals
Ch. 5. Surface and Interface Chemistry of Clay Minerals
Ch. 6. Thermodynamics of Clay Minerals
Ch. 7. Pure Clay Minerals
Ch. 8. Colloid Clay Science
Ch. 9. Mechanical Properties of Clays and Clay Minerals
Ch. 10 Modified Clays and Clay Minerals
Ch. 11. Properties and Behavior of Iron in Clay Minerals
Ch. 12. Clays, Microorganisms, and Biomineralization
Ch. 13. Clay Mineral-Polymer Nanocomposites
Ch. 14. Some Other Materials Related to Clay Minerals
Ch. 15. Clay Science: A Young Discipline & a Great Perspective

Part B. Techniques and Applications
Ch. 1. General Introduction: Clays, Clay Minerals, and Clay Science
Ch. 2. Critical Assessment of Some Analytical Techniques
Ch. 3. Molecular Simulation of Clay Minerals
Ch. 4. Clays and Clay Minerals in Industry
Ch. 5. Clays, Environment and Health
Ch. 6. LDH in Physical, Chemical, Biochemical and Life Sciences

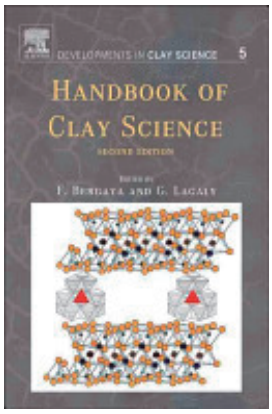

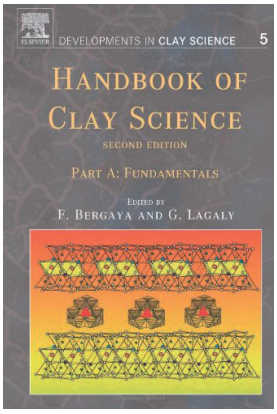

Martin Šťastný

AKTUALITY

2015

30. jílová konference Alabama
26.–28. února 2015
Birmingham, Alabama, USA

6. mezinárodní DTTG workshop
9.–13. března 2015
Karlsruhe, Německo

6th International Meeting: Clays in Natural Engineered Barriers for Radioactive Waste Confinement
23.-26. března 2015
Brusel, Belgie
Kontakt: www.clayconferencebrussels2015.cm

On behalf of the organizing committee of the International Symposium on Intercalation Compounds (ISIC), we have the pleasure to invite you to attend ISIC18, which will be held in Strasbourg, France, May 31- June 4, 2015.
This Symposium covers the theme of the intercalation compounds in its broadest sense and gives a unique opportunity for all chemists, physicists and materials scientists to get together and share their ideas on this important field of science.
The organizers welcome all contributions providing new insights into all topics connected with the intercalation compounds.
We look forward to hosting you in Strasbourg in May 2015.
Dr Pierre Rabu, Prof. Jocelyne Brendlé

EUROCLAY 2015
5.–10. července 2015
Univerzita Edinburgh, Velká Británie
Kontakt: www.minersoc.org/euroclay.html
info@minersoc.org

6. mezinárodní konference o geologii v lékařství (MEDGEO2015)
26. července – 1. srpna
Aveiro, Portugalsko

12. kongres pro aplikovanou mineralogii (ICAM2015)
10.–12. srpna 2015
Karlsruhe, Německo

25th Goldschmidt Conference
16.–21. spna 2015
Praha, česká republika
Kontakt: www.goldschmidt.info/2015/

2016

53. výroční konference Clay Mineral Society
červen (?),
Georgia, USA

8. středoevropská jílová konference (MECC2016)
4.–8. července
Košice, Slovensko

35. mezinárodní geologický kongres
27. srpna – 4. září 2016
Kapské město, Jihoafrická republika

2017

54. výroční konference Clay Mineral Society
květen (?)
Alberta, Kanada

International Clay Conference (ICC2017)
17.–21. července 2017
Granada, Španělsko
Kontakt: www.16icc.org

Košice

Region in Pictures

Košice, the second largest city in Slovakia of about **240 000** inhabitants and the metropolis of Eastern Slovakia, is lying in the valley of the River Hornád near the Slovak Ore Mountains.

Košice is a city with a rich and glorious past. The first written reference to it, as the royal village - Villa Cassa, comes from 1230. In 1347, it became the second place city in the hierarchy of the Hungarian free royal towns with the same rights as the capital Buda.

Košice has been awarded the prestige title of European Capital of Culture 2013.

The town has extensive railway connections and an international airport with direct flights from/to London, Vienna and Prague. Direct bus connections operate from/to Budapest Ferenc Liszt International Airport (260 km).

Conference Venue

Conference will take place in the hotel **YASMIN** located in the walking distance to the town historical centre. The hotel disposes of multifunctional conference rooms with modern technical equipment.

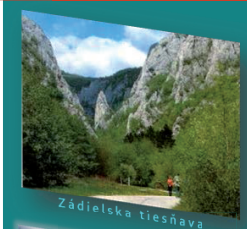

Zádielska tiesňava

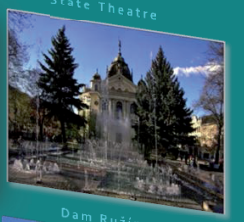

State Theatre

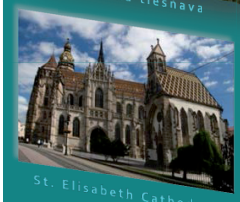

St. Elisabeth Cathedral

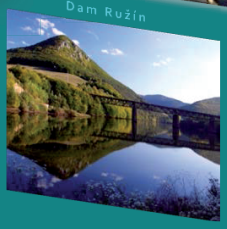

Dam Ružín

Hotel Yasmin****

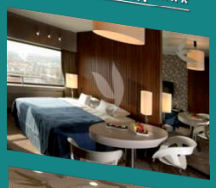

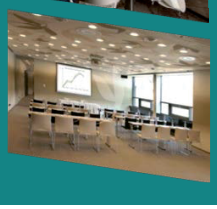

Tyršovo nábrežie 1
Košice 040 01
Slovak Republic
Tel: +421/55/795 11 00
Fax: +421/55/795 12 22

http://www.hotel-yasmin.sk/en/

MECC 2016

8th Mid-European Clay Conference

4 – 8 July 2016
Košice, Slovakia

Organizers

The **Slovak Clay Group** (http://www.slovakclaygroup.sk) on behalf of the clay groups of Croatia, Czech Republic, Germany-Austria-Switzerland, Hungary, Poland

Local Organizing Committee

Slovak Academy of Sciences

Košice	Iveta Štyriaková (chair)
	Zuzana Danková
	Darina Štyriaková
	Jaroslav Šuba
Bratislava	Jana Madejová
	Peter Komadel
	Helena Pálková
	Jana Valúchová
Banská Bystrica	Adrián Biroň

Comenius University

Bratislava	Peter Uhlík
	Marek Osacký

Important Dates

June 2015 Website of MECC 2016

November 2015 – March 2016 Early registration

January 2016 Abstract submission

Again in Slovakia after 15 years

Join us at the Mid-European Clay Conference (MECC 2016) to be held on 4-8 July 2016 in Košice.

We hope that you will find interesting all the contributions in the scientific program, enjoy seeing the friends and meeting new colleagues in the clay world.

List of MECC

2001 – Stará Lesná, Slovakia
2003 – Miskolc, Hungary
2006 – Opatija, Croatia
2008 – Zakopane, Poland
2010 – Budapest, Hungary
2012 – Prague–Průhonice, Czech Republic
2014 – Dresden, Germany
2016 – Košice, Slovakia

Preliminary Scientific Topics

- **Structure and properties of clay minerals**
- **Synthesis and modification of clays**
- **Functionalized clay minerals**
- **Geology of clays**
- **Clay minerals in soils**
- **Applications of clay minerals**
- **Clay mineral based nanocomposites**
- **Analytical tools for clays characterization**

...region of vineyards, cellars in rhyolitic tuffs and of wine tasting...

Field Trip

The city is located close to several clay deposits mainly of volcano-sedimentary origin and to the delightful Tokaj wine region.

Deposits

Bentonites: Lastovce (50 km)
Kaolin sands: Rudník (25 km)
Zeolites: Nižný Hrabovec (57 km)
Volcanic glasses: Viničky (73 km)

Vydává:
Česká společnost pro výzkum a využití jílů
V Holešovičkách 41
182 09 Praha 8 - Libeň
tel.: 266 009 490, 233 087 233
Registrační číslo: MK ČR E 17129

Editor:
RNDr. Martin Šťastný, CSc. (Geologický ústav AV ČR, v.v.i.)
e-mail: stastny@gli.cas.cz, stastny.cm@seznam.cz
Členové redakční rady:
Prof. RNDr. Jiří Konta, DrSc. (důchodce)
RNDr. Karel Melka, CSc. (důchodce)
RNDr. Miroslav Pospíšil, Ph.D. (Matematicko--fyzikální fakulta UK)
Mgr. Jana Schweigstillová, Ph.D. (Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR, v.v.i.)
Prof. Ing. Petr Praus, Ph.D. (Technická univerzita – VŠB Ostrava)
Technický redaktor:
RNDr. Martin Šťastný, CSc.

Vychází:
Tištěná verze: ISSN 1802-2480
Internetová .pdf verze: ISSN: 1802-2499